

מנחות פו

עניין: לא לאורה אני צריך

של"ה פרשת תצוה תורה אור ג'

והנה אלו ואלו דברי אלהים חיים וכולם לדבר אחד נתכוונו. ומתחלה אקדים הקדמה אחת והיא זאת, ידוע דביקות הקב"ה בנו ואנחנו בו, ואנחנו גורמים הדביקות הגדול שיהיה לו עמנו, מכח התעוררות מלמטה אז מתעורר השפע הרבה מלמעלה. ובוזה מתורץ מה שפירש רש"י בפרשת משפטים בפסוק (שמות כג, כ): ולהביאך אל המקום אשר הכינתו, וזה לשונו: כבר מקומו ניכר כנגדו, וזה אחד מן המקומות שאומרים שבית המקדש שלמעלה מכוון נגד בית המקדש שלמטה. וקשה, מי נתלה במי, הלא הקטן נתלה בגדול, והיה לו לומר בית המקדש שלמטה מכוון נגד שלמעלה. עוד קשה רישא לסיפא, שאמר כבר מקומו ניכר נמצא המקדש שלמעלה קדם, ואחר כך אמר מכוון נגד שלמטה, משמע כאלו היה שלמטה קודם חס ושלום. אלא הענין הוא שמקדש שלמעלה כבר הוא קדמון, והש"י צוה לעשות מקדש שלמטה בסודותיו למקדש שלמעלה, שמכח עבודת המקדש שלמטה מוכן לקבל ההשפעה מהמקדש שלמעלה. וזו ההשפעה אינה יורדת מלמעלה עד שתעלה מלמטה ההתעוררות מהכנה שלמטה, ולענין ירידת השפעה זו מכוון של מעלה נגד שלמטה, כי צריך לעלות מתחילה התעוררות מלמטה, דהיינו כשלמטה כסא והכנה שתשרה עליו ההשפעה מהמקדש שלמעלה. ועל זה רמזו רז"ל (ערויני סג, 6): אעפ"י שהאש יורד מלמעלה צריך להביא מן ההדיוט, כי בהבאת אש

צריך לא לאורה ולא לאכילה. כלומר אין צריך להיות הכנה למטה כדי שיושפע מלמעלה שפע לקיום העולם שהוא אור שבעת הימים, שהרי אף בחורבן בית המקדש הקב"ה מקיים העולם. וגם לענין מזונות תמיד לא חסר לנו מזון ונותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו. זהו שאמר לא לאורה ולא לאכילה אני צריך הכנה מלמטה, כי אלו השני דברים הם קיום העולם וקיום האדם. ומה שנצטוו על המנורה וכן השלחן, הוא רמז לעדות שהשכינה שורה בישראל. כלומר שזה יהיה סימן להעלות תמיד, שתמיד השכינה לא תזוז מישראל ואפילו בגלותם, כמו שנאמר

מהר"ל ח"א

לא לאורה אני צריך וכו'. (שם פ"ו ע"ב). צי את בני פי' דבר זה כי האור שהיה במקדש מפני שהי' הש"י שכינתו עם האדם, וכאשר הש"י שכינתו עם האדם נגלה אל האדם כפי כחו, וכמו שבארנו דבר זה בכמה מקומות, וביארו אותו חכמים במדרש (ילקוט יתרו רפ"ו) שהש"י היה נגלה על הים כגבור עושה מלחמה. ובסיני נגלה כזקן מלמד תורה, והכל כפי מה שהאדם צריך, ולפיכך כאשר היה שכינתו במקדש נגלה כפי אשר הוא האדם, והאדם צריך לאורה. ולכך אמר כי לא לאורה אני צריך, והאור הזה מצד המקבלים.

לשם הקדמות ושערים שער א' פ"ו

והרי נתבאר שכל גילוייו כולם ר"ל גם מה שנגלה אלינו בהשגה חושיית ואמר לנו שהוא תואר דיוקנו עצמו וכנ"ל ממאמרם ז"ל במדרש (במדבר רבה פ"ב) והוא הד' אותיות דהשם הויה ב"ה וכן כל השמות הקדושים כולם וכל התורה כולה שהיא כולה שמו יתברך, והם כולם דיוקן גילוייו ממש אשר נתגלה בהם אמתתו הנעלמה עצמו ע"י האצילות, עכ"ז הנה אור קדושתו עצמו השורה בהם אשר על ידו נעשים הם לדיוקנו הנה נשאר אלינו עדיין נעלם בתכלית ההעלם כמו זולת גילוייו, וכל מה שנתגלה בהם אלינו הוא לפי השגותינו רק בגזירה שכך אמר לנו וכך צוה לנו, וכמו שאמר הוא ית"ש זה שמי וזה זכרי, וכן צוה לנו וכמ"ש בפ' תבא ליראה את השם

לשם הקדמות ושערים שער ז' פ"ד אות ז'

והרי הוה השם הויה ב"ה עצמותו גופה וכמ"ש אנכי יהוה אלהיך אלא שלא נתראה בו רק אחר שמתלבש באצילות ונעשה חד עמהם אבל לא קודם אליו כי זולת האצילות אין גילוי לו כלל, ולכן הוא כל העבודה רק לשמו וכמ"ש ואתקרבך שמוך. ואתהללך שמוך. ויכרבו שם פבורך (נתיב ט) וכן בפ' תבוא ליראה את השם הנקבד והנורא. ובמלאכי א' מקטר מנש לשמי. ושם ב' ג' לתת פבור לשמי. ומפני שמי נחת הוא. ונרחק לכם יראי שמי. וכן דברי הימים ב' ו' לבנות בית לשמי. לבנות בית לשם יהוה אלהי ישראל. וכיוצא בזה פסוקים רבים בתנ"כ שכל העבודה הוא לשמו ולא נזכר מילת א"ם אשר בפי המקובלים או מהוייב המציאות אשר בפי המתקרים בכל התורה והעבודה אלא רק השם הויה ב"ה לבר, אדם פי יקריב מנס קרבן לה', אשה ריח ניחוח לה', את ה' אלהיך תירא ואתו תעבד, ואתקרב את ה' אלהיך וכמותו רבים, וכן חז"ל לא הוהירנו בכוננת העבודה אלא רק להשם וכמ"ש בובחים ספ"ד לשם ששה דברים הובח נזבח בו' לשם השם.

וזו היא הכוונה העיקרית והמחוייבת בכל הברכות והתפילות ובכל המצוות והעבודה כולה לכוון רק לשם הויה ב"ה וכמ"ש בלתי ליהנה לבדו, וכ"ז הוא משום שעצמות המאציל א"ם ית"ש נתגלה ע"י האצילות ומתראה בשם זה והוא אלהינו, וכמו שאמר הוא עצמו ית"ש למשרבע"ה פה תאמר אל בני ישראל יהוה אלהי אבותיכם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב בו' זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר. וכתבתי כ"ז משום ששמעתי מהכם אחד שאמר שהכוונה צריך להיות לא"ם יחיד פשוט שהוא יהוה ב"ה, ואמרתיו לו כי אדרבה הוא שתחילת הכוונה מוכרח להיות דוקא להשם הויה ב"ה כי כן הוא בכל התורה ובדברי חז"ל, אך אם בא להוסיף בכוונה יכול להוסיף שהוא עצמות א"ם יחיד פשוט" המתגלה בשם זה הנכתב בהויה ונקרא באדני, וכמו שאמרו